

זה הדדדד

ZO HADEREKH زوهديرخ

החיים בכלכלת
החלטורות עמ' 9

גיליון 37 / 30 בספטמבר 2026

משקינים
בחיים
לא
במלחמות

עמ' 10

המועמד לכנסת פאתן ג'טאס

משותפת
היא הבית של
השלום והשוויון

עמ' 3

כן הפסדתי בפריימריס בליכוד

"אם הייתי תוקפת מבוקר עד לילה את מערכת המשפט הייתי מקבלת יותר קולות ומחוזרת על ידי מפלגות אחרות. גם לא הייתי תוקפת את הח"כים הערבים במליאה ואז הולכת להסתחבק איתם בפרסה כמו שעושים ח"כים אחרים אצלנו. לי הדרך הזאת ממש הפריעה. לדעתי הכנסת הבאה תהיה יותר נוראה ויותר אלימה".

ח"כ קטי שטרית, "ידיעות אחרונות", 18.9

"נז"א" - הסרט שלא היה

"גם העיתונות החרדית המפלגתית עסקה בשבוע בהרחבה בסערת הסרט 'נז"א', והסיפור זכה לכותרות בעמודים הראשיים של רוב העיתונים ומצא את דרכו גם לעמודי המאמרים. אדם שאינו חשוף לכלי תקשורת נוספים ואינו מכיר את מילות הקוד הרלוונטיות בלקסיקון החרדי, היה מתקשה להבין במה בדיוק הדברים אמורים. זאת משום שהצנזורה החרדית לא מכירה במילה 'סרט'".

עידו הררי, "העין השביעית", 20.9

דברים בשם אומרם

המשותפת: תשובה שויונית הולמת

"ביקשנו מכל המפלגות את התוכנית לסוגיית גיוס החרדים רק אחת לא ענתה – הליכוד. ברשימה המשותפת מתנגדים לגיוס חרדים או לכל גיוס חובה וסבורים כי 'אין להטיל סנקציות על אדם שבחר שלא להתגייס. במקום להעניש אזרחים, צריך לפעול לסיום הכיבוש והמלחמות ולבניית מציאות שבה אין צורך לגייס עוד ועוד אנשים לצבא'. במפלגת רע"ם סירבו להשיב על סוגיית גיוס החרדים, למרות שבינואר 2022 הצביעו שלושה מחברי הכנסת של רע"ם בעד חוק הגיוס שכלל יעדי גיוס שנתיים לחברה החרדית".

יובל קרני, "ידיעות אחרונות", 17.9

כדאי להשקיע ב"עמך"

"הערבות הגבוהה ביותר שניתנה עד כה במערכת הבחירות לכנסת ניתנה למפלגתו של עופר וינטר על ידי אדם לא מוכר בשם ג'יי פורמן. הערבות, בסך 2.95 מיליון שקלים, נרשמה באתר מבקר המדינה כיומיים לאחר הכרזתו הרשמית של וינטר על ריצה לכנסת, והיא ניתנה למפלגת 'עמי ישראל לעד', שמה הרשמי של 'עמך ישראל'. מדובר בערבות בסדר גודל יוצא דופן. לשם השוואה, הערבות השנייה הכי גבוהה עד כה ניתנה על ידי איש העסקים שלמה דברת למפלגה החרדית החדשה 'למען אחי' - מפלגת כלל ישראל' והיא עמדה על כשני מיליון שקלים. בשנת 2000 פורסם כי הוא אחד משלושת מייסדיה של חברת הון סיכון שהייתה אמורה להשקיע בהייטק ישראלי. הוא ייצג בעבר את משרד הביטחון הישראלי באר"ב במשא ומתן 'בשווי מיליארדי דולרים' עם חברות אמריקאיות".

אורי בלאו, אתר "שומרים", 15.9

הגניבה הגדולה בהיסטוריה

"מסמכי בית משפט שנפתחו לאחרונה לציבור חשפו דאגה ניכרת בתוך תאגיד 'מיקרוסופט' ושותפותיו הקרובות בנוגע לשימוש במיליוני כתבות חדשותיות, מאמרים וספרים לצורך פיתוח מערכות בינה מלאכותית. בעוד החברה המשיכה להתקדם במרץ בעבודתה, עובדי 'מיקרוסופט' התעמתו בשאלה האם מעשיה מהווים את 'גניבת פרי עבודתם של מיליונים - הגדולה ביותר בהיסטוריה האנושית'. מסמך פנימי של 'מיקרוסופט' משנת 2023 הזהיר כי האיסוף הגורף של נתונים על ידי הבינה מלאכותית יתפס בעיני מיליונים כגניבה עצומה וחסרת תקדים. המו"לים טוענים כי חברות הטכנולוגיה הפרו את חוקי זכויות היוצרים בכך שקצרו מיליוני כתבות מהאינטרנט וממאגרי מידע אחרים, והשתמשו בטקסטים ללא אישור או תשלום".

מייק אייזק וקארן ווייס, "ניו יורק טיימס", 18.9

מכתבים למערכת

נאבקים על כבוד האדם

הקיץ הארוך בישראל-פלסטין מגיע לסיומו, הילדים חוזרים לבית הספר ואנו פותחים את השנה העברית החדשה. אני מבקשת להודות לכם על השותפות במאבק של הוועד נגד עינויים להגנה על שורדי עינויים ולשמירה על כבוד האדם וזכויות האדם.

למרות האתגרים הרבים בעבודתנו, הצלחות קטנות מהתקופה האחרונה נותנות לנו רוח גבית להמשיך: הגשנו עתירות לבית המשפט בשם עצורות בהיריון שסבלו מידידה תלולה במשקל בשל תזונה וטיפול רפואי לקויים, השופט ביקר אצלן בכלא ופיקח על שיפור תנאי המעצר שלהן, כולל הוספת חלבוניים וירקות טריים לארוחותיהן; הגשנו תלונה לוועדת הבחירות המרכזית בנוגע לסרטונים שפרסם השר לביטחון לאומי, בהם השפיל עצורות והתגאה ביחס הפוגעני כלפיהן – דבר המהווה דוגמא מסוכנת לסוהרים ו"השראה" לנהוג באופן משפיל דומה. לאחר תלונתנו, השר הסיר את הסרטונים מהרשתות החברתיות.

נציג גם את עמדות המפלגות כדי שהציבור יוכל להשוות ונפעל גם במהלך המשא ומתן הקואליציוני להכנסת סעיפים מחייבים להסכמים. ומה יקרה אחרי הבחירות? נמשיך לעקוב אחר היישום.

אנו נאבקים לשמור על כבוד האדם גם בתוך תאי הכלא התת-קרקעיים האפלים ביותר. השנה הקרובה מביאה עמה אתגרים, בהם החשש שהרשויות בישראל יישמו חוקים חדשים ודרקוניים להחלת עונש מוות על פלסטינים. אנו פועלים בשיתוף פעולה עם גורמים מקומיים ובינלאומיים כדי להגן על עצורים מפני עינויים ולמנוע הוצאות להורג. בקרוב נשתף אתכם בפרטים נוספים על אפיקי פעולה מתוכננים מבטיחים בהקשר זה.

עו"ד שרי בשי, מנכ"לית

הוועד נגד עינויים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

ראיון עם המועמד לכנסת ד"ר פאתן ג'טאס

המשותפת היא הבית של אנשי השלום

המכוונת באופן פעיל לצעירים ולנשים כדי להגביר את המעורבות הפוליטית שלהם ולהוביל שינוי אמיתי.

יש התעוררות בציבור הערבי?

אני אופטימית. הקולות שאנחנו שומעים בחברה הערבית מעוררים אופטימיות, אבל אופטימיות לבדה אינה מספיקה. היא צריכה לבוא יחד עם עבודת שטח רצינית עם ארגון טוב. אנחנו צריכים לדעת שהימין הפשיסטי השולט כיום בישראל יעשה הכל, אבל הכל, על מנת להישאר בשלטון. ומזה אנחנו צריכים להיזהר – מעכשיו עד הבחירות, וגם ביום הבחירות עצמו. הימין השתלט על כל המפתחות של מה שנקרא "המדינה העמוקה", ושם טמונה הסכנה הגדולה. יש לממשלה יכולת לשבש את הבחירות בכל מיני דרכים, ואנחנו צריכים להיות זהירים ומוכנים לכל תרחיש. לא נאפשר להפחיד את האנשים כדי למנוע מהם לממש את זכותם הדמוקרטית.

איזה סדר יום אתה מבקש להביא לכנסת?

יש נושאים רבים שאנסה לקדם, אך החשובים לי ביותר הם המאבק בגזענות וקידום חיים משותפים בין ערבים ויהודים, וכן המערכה נגד הפשיעה בחברה הערבית. האוכלוסייה הערבית מצויה כיום במצב קשה מאוד כתוצאה מהפשיעה מצד אחד, ומההסתה הפרועה ומההדרה מצד שני. הימין מנסה להוציא את הציבור הערבי, המונה כ-20% מאזרחי המדינה, אל מחוץ לתחום האזרחות. אנחנו ממתינים כעת להכרעת בית המשפט העליון בנוגע לפסילת הרשימות המייצגות את הציבור הערבי. לא נשלים עם הניסיונות הללו ונאבק על מה שנשאר מהדמוקרטיה בישראל.

כמו כן אפעל לקדם את האינטרסים של העובדים, ובמיוחד להעלות את שכר המינימום שלא מאפשר כיום קיום בכבוד. כמי שעבד שנים רבות באגודה למלחמה בסרטן, נושא נוסף שמעסיק אותי הוא סגירת הפערים במערכת הבריאות. לדוגמה: חסרים כיום רופאים בארץ, אך במקביל ישנם 4,000 רופאים ערבים שמחפשים מקום עבודה אך מערכת הבריאות מסרבת לקלוט אותם.

מה המסר של הרשימה לציבור היהודי?

אנחנו קוראים לכל היהודים שוחרי השלום והשוויון להצביע לרשימה המשותפת. כל מי שרואה שהימין מוביל את הארץ הזו לקטסטרופה; שמבין שזו הארץ של כולנו; והרוצה לחיות לצד שכניו בביטחון וללא פחד – הרשימה המשותפת היא הכתובת שלו. היא ולא הדמוקרטים, שאין בהם שום דמוקרטיה. נציגיהם פוסלים את הייצוג הפוליטי של החברה הערבית – כפי שהוכיחה הצבעתם בוועדת הבחירות בעד פסילת מועמדותו של סמי אבו שחאדה, הם אינם דמוקרטים. אנחנו הרשימה היחידה שמציעה חזון בו שני העמים חיים יחד בשלום ובביטחון. אנחנו הרשימה היחידה שתתנגד לעוד מלחמות מיותרות, שלא מועילות לאזרחי ישראל אלא רק לאימפריאליזם האמריקאי ולבעלי ההון המרוויחים מסחר בנשק. הרשימה המשותפת מייצגת את היד המושטת לשלום; היא מייצגת את רוב החברה הערבית, הרוצה בחיים משותפים בכבוד ובשוויון. הרשימה המשותפת היא הבית של אנשי השלום והדמוקרטיה, בציבור הערבי והיהודי כאחד.

אסף טלגם

לד"ר פאתן ג'טאס – איש חד"ש, המועמד במקום הרביעי ברשימה המשותפת – קילומטראז' ארוך של פעילות פוליטית. ג'טאס נולד וגדל בכפר ראמה שבגליל למשפחה קומוניסטית, ומשחר נעוריו היה מעורב במאבקים חברתיים ופוליטיים. ג'טאס מספר כי כבר כילד נהג לחלק בכפר את העיתון "אל-אתיחאד" – עיתונה של המפלגה בשפה הערבית. בצעירותו הצטרף לשורות ברית הנוער הקומוניסטי, ומאוחר יותר גם למק"י. כתלמיד תיכון בשנות ה-70, נבחר ג'טאס ליו"ר ההתאחדות הארצית של תלמידי התיכון הערבים. בתחילת שנות ה-80 למד פילוסופיה באוניברסיטה העברית בירושלים, שם השתתף בפעילות הפוליטית הסטודנטאית הסוערת של אותם ימים.

בהמשך למד באוניברסיטה בבולגריה, שם עמד בראש סניף מק"י – אז הסניף השני בגודלו של המפלגה מחוץ לגבולות ישראל. עם שובו לארץ נבחר ג'טאס למזכיר סניף ראמה, ובהמשך נבחר לוועד המרכזי, ללשכה הפוליטית וליו"ר ועדת הביקורת המרכזית של המפלגה. בה בעת עבד באגודה למלחמה בסרטן, ואף הוביל את פעילותה בחברה הערבית במשך כשלושה עשורים.

ב-7 בספטמבר בחרה מועצת חד"ש בפאתן ג'טאס לבוא במקומו של ג'עפר פרח כמועמד במקום השני ברשימת חד"ש לכנסת. על רקע מועמדותו שוחח השבוע "זו הדרך" עם ג'טאס על מערכת הבחירות ועל מה שיבוא בעקבותיה.

מה האתגר המרכזי של הרשימה המשותפת

במערכת הבחירות?

האתגר הגדול הוא איך להביא את הבוחרים לקלפי. עלינו לשכנע את הציבור הערבי לנהור לקלפיות ולבחור ברשימה היחידה שמציגה מצע אמיתי של שלום, שוויון וחיים משותפים בארץ זו. לצערי, גם בימין, גם במרכז וגם מי שקראו להם פעם שמאל ציוני – לא מציגים חלופה של ממש למצב הקיים. אנחנו רוצים להשפיע על המציאות ולקבוע איזו ממשלה תקום כאן בעקבות הבחירות. כל הסקרים מראים שלא תקום ממשלה חליפית בלי תמיכה של הרשימות המייצגות את הציבור הערבי. לכן האופוזיציה תיאלץ להתחשב בעמדותינו ובדרישותינו. אני שב ומדגיש: האתגר הגדול שלנו הוא להביא את המצביעים בחברה הערבית ואת שוחרי הדמוקרטיה היהודים להצביע ביום הבחירות ולתת את קולם לרשימה המשותפת.

כיצד נשיג זאת?

אנחנו עושים חריש עמוק בחברה שלנו, ומתייצבים בשטח בכל מאבק. בשבועיים האחרונים הובלנו את המאבק במג'ד אל-כרום נגד השתלטות המתנחלים. אנחנו מנהלים מאבק משפטי ונעזרים בכלים החוקיים להגנה על הציבור הערבי, ובמקביל מנהלים מאבק ציבורי ועממי. אנחנו פועלים כדי להגן על הציבור שלנו ולא נכנעים לפרובוקציות שהימין יוזם ומממש בניסיון לקושש קולות ולחגוג על הגב של האזרחים הערבים.

אנחנו חיים את החברה הערבית, מגיעים לאנשים ומבקרים ביישובים, מדברים ומשכנעים. בשבועות האחרונים אנחנו מקיימים אסיפות בחירות גדולות, שמזמן לא התקיימו כדוגמתן ביישובים הערביים. אנחנו מנהלים תעמולה

חורים וילדים בפעילות משותפת במרכז המדעים דג'אני (צילום: מרכז המדעים דג'אני)

ביקור במרכז המדעים דג'אני ביפו ללמוד מהילדים איך לחיות ביחד

בשנות השבעים והשמונים התמודדו משפחות ערביות ביפו עם צווי הריסה ופינוי שאיימו על עצם קיומן בעיר. הבית באותם ימים היה הרבה יותר ממקום מגורים. הוא היה הצהרה פשוטה על זכותו של אדם להישאר בעירו ולחיות בה בכבוד ובביטחון. התמודדו עם המדיניות הזאת באמצעות מחאה, פעילות ציבורית והליכים משפטיים. דפקו על דלתות בתי המשפט, עמדנו מול הדחפורים, ובמקרים מסוימים אף ישנו תחתיהם בניסיון למנוע את הריסת הבתים.

לאחר מאבק משפטי ממושך הצלחנו לעצור את פעולות ההריסה, והתחלנו לפעול לשיקום בתים שניתנו להם צווי פינוי בתירוף שהם מסוכנים ואינם ראויים למגורים. נעזרנו במהנדסים ובעורכי דין שפעלו איתנו בהתנדבות, ובסוף הצלחנו לבטל צווי הריסה ושיקמנו כ-250 בתים.

המאבק לא היה רק על שיקום קירות. הוא היה מאבק על הזיכרון, על השייכות, על הכבוד ועל זכותם של אנשים להיות חלק מעירם. אבל צורות האתגר השתנו. כיום הלחץ על התושבים לא תמיד מתבטא בדחפור או בצו פינוי. ישנה עלייה מתמשכת במחירי הדיור, פיתוח עירוני מואץ, תהליכי ג'נטריפיקציה והעמקת הפערים החברתיים והכלכליים. ומעל לכל אלה, קיים שיח גזעני מחריף, שהופך לעיתים את הזהות סיבה לחשד ולפחד במקום לראות בה מקור לגיוון ולעושר. וכאן המאבק הופך עמוק יותר. השאלה כבר אינה רק מי יישאר ביפו אלא גם איזו חברה אנחנו רוצים שיפו תהיה. שונות אינה איום – היא מקור כוח

איך לייצר אמון

במהלך המפגש במרכז דג'אני דיבר פרופ' קאופמן על מחקר שערך לאחרונה, שבו הצביע על כך שתחושת האיום הקיומי שחווה המיעוט הערבי ביפו עדיין קיימת, וכי יש צורך לפעול כדי להגן על נוכחותו ולחזק את מעמדו. הוא סיפר שאחת הסיבות לכך שהוא נמצא ביפו היא עצם קיומו של

כיצד יכולה עיר רב תרבותית, עיר מעורבת על כל המורכבות והאתגרים הכרוכים בכך, לשמור על ייחודה ועל זכותם של תושביה להישאר בה ולחיות בה חיים חופשיים ומכבדים, ובו בזמן לבנות עתיד משותף המבוסס על יסודות איתנים של שוויון, כבוד ושותפות? זאת השאלה הקיומית הניצבת מול יפו בתקופה בה גלי הגזענות הולכים ומתגברים והשונות נתפסת כאיום.

השאלה הזאת אינה חדשה ביפו. אך הביקור האחרון שלי במרכז המדע דג'אני גרם לי להתבונן בה מזווית אחרת. יכול להיות שעתידיה של יפו נמצא לא רק בידיהם של המבוגרים. דור צעיר כבר החל, בלי רעש ובלי סיסמאות, ליצור משהו שאנחנו, המבוגרים, לא הצלחנו לגבש.

נכנסתי למבנה שמאז ילדותי הכרתי כבית החולים דג'אני, ולגביו אני נושא אתי זיכרונות רבים, יחד עם עמיתי וחברי, פרופ' רוני קאופמן, יו"ר משותף של עמותת "כולנו יפו". קיבלו את פנינו בכירים בעירייה, במשלמה ליפו ובמרכז. המבנה עצמו הוא חלק מההיסטוריה של העיר: מזרקת המים שחזרה לחיים לאחר שעברה שיקום, רצפת השיש המעוטרת ופרטים אדריכליים המזכירים משהו מיופיה של יפו הישנה. אבל מאחורי הפריטים ההיסטוריים נגלה לעיניי מראה שונה לחלוטין: ילדים הלומדים מדעים, מציאים, שואלים שאלות וחושבים יחד. בין העבר לעתיד הרגשתי שאני ניצב מול תמונה מרוכזת של יפו עצמה, עיר הנושאת זיכרון כבד, אך עדיין מחפשת את הדרך קדימה.

מההגנה על הבית להגנה על העתיד

במהלך המפגש סיפרתי על הניסיון של "הרביטה" (האגודה למען ערביי יפו) בטיפול בענייני התושבים. תיאורתי למעלה מ-45 שנות פעילות חברתית ואזרחית ומאבק למען הישארותה של החברה הערבית בעיר ולמען שמירה על זכויותיה, כבודה ומעמדה.

עיניהם כיצד ילדים יכולים ליצור, בשקט ובתמימות, גשרים שאנחנו, המבוגרים, מתקשים לבנות. העתיד של יפו כבר נמצא מול עינינו. לכן על כולנו להמשיך להיאבק למען דיור בר השגה ועל זכותן של משפחות להישאר בעיר. הילדים שלומדים יחד צריכים לגדול כאן ביפו, כדי שיוכלו לבנות את העתיד הזה בעצמם. תפקידנו הוא להכשיר להם את הדרך.

עומר סיקטיק

סמוטריץ': ערביי הגליל הם "ה-איום" על ישראל

סיעת הציונות הדתית קיימה בשבוע שעבר (24.9) ביקור פרובוקטיבי במאחז שהועתק סמוך למג'ד אל-כרום. "הישיבה נערכה לצורך התנעת העתקת מהפכת ההתיישבות ביהודה ושומרון אל ייחוד הנגב והגליל, בהובלת יו"ר המפלגה ושר האוצר בצלאל סמוטריץ'", נמסר. הישיבה נערכה תחת אבטחה כבדה ובמבצע משטרתי גדול, שבו לקחו חלק יותר מ-140 שוטרי מג"ב.

"התמונות שאנחנו רואים פה מספרות יותר מכל את הסיפור של הגליל. סיעה בכנסת באה לבקר באזור ריבוני של שטח מדינת ישראל, ויש פה מבצע צבאי של מאות שוטרים, עשרות ניידות ומכת"זיות, כאילו אנחנו בעזה. התמונה הזאת שאתם רואים עכשיו מספרת את אובדן הריבונות והמשילות של ישראל בגליל. זה ה-איום על הביטחון הלאומי של מדינת ישראל. אנחנו לא מסוגלים לומר באופן ברור שאנחנו בונים, נוטעים, מיישבים וכן, מיידיים את הגליל", אמר סמוטריץ'.

בהמשך הכריז השר באדנות כי יוביל ל"ייחוד הגליל" "בקדנציה הבאה". ראש המועצה המקומית מג'ד אל-כרום, סלים סליבי, מסר כי האירועים שהתרחשו ביישוב ובסביבתו בחודש האחרון, ובהם כניסת מתנחלים תושבי השטחים הפלסטיניים הכבושים והניסיון להקים מאחז באזור, החלו "כצעד פרובוקטיבי הקשור גם לשיקולים אלקטורליים". בריאיון לאתר "ערב 48" הבהיר סליבי כי מאחורי המהלכים עומדת תפיסה אסטרטגית המבקשת להעתיק לגליל ולנגב דפוסי פעולה המתקיימים בגדה המערבית.

לדבריו, במשך כשבוע קיימו תושבי מג'ד אל-כרום מחאות נגד הקמת המאחז, שבהן השתתפו מאות בני אדם, עד לפירוקן ולפינוי הפעילים מהמקום. עם זאת, הוא העריך כי הניסיונות ללבות את הנושא לא הסתיימו. חבר הוועד העממי במג'ד אל-כרום, ראמי חידר, טען כי ביקורו של סמוטריץ' נועד בראש ובראשונה לעורר פרובוקציה ולצבור תמיכה פוליטית באמצעות הצגת תושבי מג'ד אל-כרום והציבור הערבי כאויבים.

יצוין כי המשטרה מנעה מוקדם יותר החודש מתושבים ומפעילי שותפות השלום להגיע למקום המאחז כדי להפגין. "השוטרים מגינים על המתנחלים, ובמקביל מתעכב ביצוע צו הפינוי. נמשיך במאבק ונעמוד לצד התושבים בהגנה על האדמה ועל זכותם עליה", נמסר.

בעקבות המחאה העממית, הורה יו"ר קק"ל על פינוי זמני של המאחז ועל הקמתו מחדש לאחר החגים במקום מרוחק יותר מהכפר. זאת בטענה שהמרעה באזור הכרחי לצמצום העשבייה והצמחייה היבשה ולמניעת שריפות.

המיעוט הערבי בעיר, וכי נוכחות זו היא חלק מרכזי מהייחוד והמהות של יפו ומעניקה לה גיוון ועושר שאי אפשר להפריד מאופייה.

מוחמד כרואן, סמנכ"ל המישלמה ליפו, דיבר על תפקידה של המישלמה ועל הפרויקטים שהיא מקדמת לשיפור תנאי החיים בתחומים שונים, תוך שימת דגש מיוחד בחינוך כמנוף מרכזי לבניית העתיד. הרגע שעורר בי עניין מיוחד היה כאשר עדנה דסה, מנהלת מרכז המדע דג'אני, סיפרה על חזון המרכז, המחבר בין מדע, חדשנות ופיתוח מיומנויות באמצעות דרכי למידה אינטראקטיביות ולא שגרתיות, יחד עם מגוון רחב של תוכניות ושירותים.

אך מה שנשאר איתי לא היה רק מה שהילדים לומדים, אלא איך הם לומדים יחד. במרכז יש נוכחות כמעט שווה של ילדים ערבים ויהודים, המשתפים פעולה, חושבים, ממציאים ומגלים את העולם זה בצד זה, בלי שהזהות תהווה מחסום ביניהם. כאן ראיתי דבר בעל חשיבות עצומה. ילדים שאינם נושאים על כתפיהם את נטל השיח הפוליטי, שאינם בהכרח יורשים את הפחדים של המבוגרים, ושאינם רואים בחברם איום רק משום שהוא שייך לקהילה אחרת. הם לומדים יחד לפני שהם לומדים כיצד להיות שונים.

אולי כאן טמונה אחת ההזדמנויות החשובות ביותר של יפו. הילדים מציינים את מה שאנחנו מתקשים לצייר: הפוליטיקה יכולה לקבוע חוקים, לשרטט גבולות ולנהל מחלוקות. אבל היא אינה יכולה לבדה ליצור אמון. אמון נבנה בבית הספר, בשכונה, במגרש המשחקים, במרכז התרבות, במעבדה, וברגע שבו ילד ערבי מגלה שחברו היהודי דומה לו בחלומותיו, בשאלותיו ובשאיפותיו הרבה יותר משהוא שונה ממנו. במרכז מדע קטן ראיתי מודל מוקטן של מה שיפו יכולה להיות.

חיים משותפים הם אפשריים

אינני אומר שהמרכז הזה לבדו יכול לפתור את הבעיות העמוקות שעומדות מעמדת העיר, וגם לא שהילדים יכולים למחוק את המורכבויות הפוליטיות והחברתיות שהצטברו במשך עשרות שנים. אבל הם מציעים לנו דבר לא פחות חשוב: הוכחה חיה לכך שחיים משותפים אינם רעיון בלתי אפשרי. כאשר ילדים עובדים יחד, הם אינם מתחילים בדיון על השאלה מי מחזיק באמת, מי היה כאן ראשון, ומי נושא באחריות לעבר. הם שואלים: איך הניסוי הזה עובד? איך אנחנו בונים את הדגם הזה? איך פותרים את הבעיה? וזה, כשלעצמו, שיעור גדול עבור המבוגרים.

לפעמים אנחנו צריכים ללמוד מהילדים כיצד לחיות יחד, לפני שאנחנו מנסים ללמד אותם כיצד לחיות בעולם מפוצל. כשיצאתי ממרכז המדעים דג'אני הרגשתי שביקרתי לא רק במרכז חינוכי. הרגשתי שראיתי חלון קטן אל עתיד שבו יפו יכולה להיות עיר מעורבת אמיתית; עיר שבה הרב-גונית אינה נתפסת כנטל אלא כמקור כוח, ושבה הזהות אינה סיבה לפילוג אלא חלק מפסיפס החיים העירוני.

בין המורשת לעתיד

יפו שאנחנו אוהבים אינה רק יפו שמשמרת את זיכרונה, את בנייניה, את רחובותיה ואת מורשתה. יפו שאנחנו אוהבים היא גם יפו שפותחת שערים בפני ילדיה ומעניקה להם הזדמנות ללמוד, לחדש ולחלום.

הפעם מצאתי אותה במקום קטן בשם מרכז המדעים דג'אני. במקום קטן אבל גדול במשמעות שהוא נושא. ולכן אני קורא לאמהות ולאבות ביפו לקחת את ילדיהם למקום הזה לא רק כדי להכיר להם את עולם המדע, אלא גם כדי לראות במו

מיכל דויטש מובלת למעצר בעת מחאה נגד טרור המתנחלים בשטחים הכבושים, 28 באפריל 2026 (צילום מתוך דף הפייסבוק של רן מלמד)

נמאס מהזוועות ומההסתה

שאם זה היחס בבתי הכלא לנשים יהודיות, זו באמת "קייטנה" – כדברי השר – לעומת מה שקורה למשל בשדה תימן? כחברה אנחנו בוחרים יותר ויותר בנקמה ובאלימות במקום בשיקום ובתיקון. לוחמי כוח 100 הם לא הבעיה, הם רק הסימפטום.

זה סימפטום של חברה הסבורה שהתעללות ואלימות יביאו נחת. אנחנו עוברים ברחוב וכיננו מסתובבים מי שמסוגלים להתעלל מינית באדם, ואז גם להיתפס כגיבורים. מסתובבים ביננו מי ששמים עצמם שופטים, נותנים גזר דין שכרוך בפגיעה אלימה וחודרנית בגוף ובנפש. מסתובבים רבים שתומכים בזה, והכל מנוהל בידי מדינה שמאפשרת את זה. הגב שלוחמי כוח 100 קיבלו, מציבור רחב ומהמערכת כולה, הוא מה שמזין את המחלה שלנו, את הסביבה הלא בטוחה שלנו. הוא מה שגורם לנו להתעסק בכיבוי שריפות במקום בצמיחה, בריפוי ובחמלה. נמאס לי מזה. האם יש פה עוד כמה שנמאס להם מזה?

בדיוק כמו במדיניות כלליה, גם אנחנו כחברה צריכים לבחור: האם אנחנו מעוניינים בנקמה, או שאנחנו מעוניינים בביטחון? בדיוק כמו שבמדיניות כלליה שימת דגש בשיקום, בחינוך ובטיפול מובילים לפחות עבריינות חוזרת ולתפוקות כלכליות וביטחון לחברה כולה, כך גם כשהחברה כולה מתעסקת בשיקום, בחינוך ובטיפול יש יותר ביטחון אמיתי ואפשר לעסוק בדברים החשובים באמת.

הצעד הראשון בדרך הזו הוא בחירה בממשלה שאלה הערכים שינחו אותה, ולכן עד הבחירות אנחנו עוסקים בעידוד הצבעה ואתם מוזמנים להצטרף אלינו ממש כאן, בדוכן. אנחנו עוסקות גם בהכשרות של מי שישמרו על טוהר הבחירות ביום עצמו, וגם לזה מוזמנים להצטרף אלינו במסגרת הפרויקט "זה הזמן" של אחים לנשק. אם ניסו למנוע מאתנו את הבחירות, או את כיבוד התוצאות, יפגשו אותנו במרי אזרחי על מלא, כי אין אלימות שלטונית שתרתיע אותנו במלחמה על ערך החיים.

מיכל דויטש

מתוך דבריה בעצרת נגד ממשלת הימין

במרכז חורב בחיפה, 27.9

כשהתחלנו לבנות את האסטרטגיה של "משנים כיוון" תכננו להיות תנועת אקלים. תכננו לעסוק במשבר שמאיים על התשתית של כולנו לחיים, אנושיים ולא אנושיים. מהר מאוד נאלצנו במקום לגייס את הטקטיקות של אי-ציות אזרחי כדי להתנגד למהלכי ההפיכה, להכשיר אלפי אנשים לפעול בנחישות ובאי-אלימות מול מדינה שמפרה את החוזה הכי בסיסי בינה לבין האזרח ומפקירה אותו בידיים של ארגון טרור רצחני אחרי שנחטף מביתו, ולהתנגד לביצוע זוועות שכללו הרג של עשרות אלפי ילדים. במסגרת המחאה הבנו שכאשר נאבקים על ערך החיים עצמם, לפעמים נאלצים לשלם גם מחירים, לרבות מאות מעצרים של פעילי התנועה. אני נעצרת עשרות פעמים.

לאחרונה כתבתי איך אנשי שב"ס תקפו באלימות עצורה שהתחננה לחובש כדי לקבל את הטיפול הפסיכיאטרי שלה שהופסק בבת אחת עם המעצר. שיתפתי איך הם צחקו על נפגעת נפש נוספת שנעצרה לאחר שניסתה להתאבד, דיברו עליה כ"מה", ולא כ"מי", הכל מעל ראשה וכאילו שהיא לא קיימת, תוך כדי שהם מתעלמים מבקשותיה להתפנות. העדתי איך הם ניסו תוך שקרים למנוע בגדים מעצורות שנעצרו בלבוש מינימלי, למרות ששופט פסק במפורש ששב"ס צריכים לדאוג לזה, ורק בגלל שיכולתי במקרה לתרגם להן מסמך לפני שהן חותמות – זה נמנע.

העדתי איך אחרי כמה ימים בהם מנעו ממני אוכל טבעוני, שינה נורמלית ובגדים חמים, תוך כדי שאני אזוקה בידיים וברגליים, סוהר נצמד אלי פעמיים. כשניסיתי להתלונן טענו כי "המצלמות לא עבדו", מבלי שביצעו כל חקירה נוספת. סיפרתי על המצב התברואתי הלקוי, כולל צרכים בכיור ועל הרצפה בחדר של מי שנגמלות מסמים. יכולתי להמשיך ולהמשיך על האופן בו הם מונעים מעצורים נוכחות בדיונים על האיומים שלהם, על איך שהם זורקים הערות כמו "רק ביבי", ו"לא נמאס לך כבר להפגין? את אוהבת להיות פה?", על הצעקות מהתאים בלילות, ועוד ועוד...

אבל נמאס לי. נמאס לי לדבר על הזוועות שמציפות ומטביעות את החברה שלנו. נמאס לי מהניכור, ההסתה, מהאלימות, ומעל הכל נמאס לי מההכחשה. למישהו יש ספק

הסלמה במלחמת האזרחים בתימן

מאוד הכנסה ממיסוי. עובדי המגזר הציבורי בתימן אינם מקבלים ברוכס משכורת באופן סדיר זה שנים רבות. בחודשים האחרונים ניסתה הממשלה לאחד את כוחותיה המזוינים תחת פיקוד צבאי מרכזי, אך התבוסה שנחלו בשבועות האחרונים מוכיחה כי הרפורמה לא צלחה. כוחות הממשלה הובסו במהירות וספגו אבידות קשות.

ההקשר האזורי

בתקשורת הישראלית מתייחסים לעתים לחות'ים כאל "פרוקסי" של איראן, אך הם אינם מקבלים פקודות מטהראן. במלחמה האחרונה בין ארה"ב וישראל לאיראן החות'ים אמנם הכריזו על תמיכתם באיראן ואף שיגרו כמה טילים לעבר ישראל, אך נמנעו מחסימת באב אל-מנדב – צעד שהיה פוגע קשות בארה"ב במקביל לחסימת מצר הורמוז, והיה מוביל כנראה לחידוש ההפצצות האמריקאיות בתימן.

בעבר היו החות'ים מקבלים חלק גדול מאמצעי הלחימה שלהם מאיראן, אך כיום הברחות הנשק בים וביבשה קשות הרבה יותר. לכן, כיום מייצרים החות'ים את רוב כלי הנשק שלהם באופן עצמאי. הם רואים באיראן בת ברית ומשתפים איתה פעולה כאשר הדבר משרת אותם, אך פועלים בהתאם לאינטרסים של עצמם.

ישראל ביצעה כמה תקיפות אוויריות נגד החות'ים ב-2025. באחת מהן אף הרגה את ראש הממשלה החות'י ותשעה שרים נוספים. זה מוכיח שהיה לישראל מידע מודיעיני מדויק – שלא היה לה בעבר, שכן תימן נחשבה זירה בעדיפות נמוכה. אבל ההתנקשות הוכיחה גם שהממשלה הרשמית של החות'ים אינה גורם קבלת ההחלטות המרכזי. ההפצצה אירעה לפני יותר משנה, אך החות'ים כלל לא מינו מחליפים לראש הממשלה ולשרים שנהרגו, וכעת נחלו הצלחה צבאית ניכרת.

משבר הומוניטרי מעמיק

בין מרס למאי 2025 ניהלה גם ארה"ב מסע הפצצות של 52 ימים נגד החות'ים. מטרתו המוצהרת הייתה לחסל את יכולתם לשגר טילים – מה שבכירור נכשל. השפעה גדולה הרבה יותר הייתה להכרזה האמריקאית על אנצאר אללה כארגון טרור. לצעד זה היו השלכות כלכליות כבדות משקל על חיי האוכלוסייה בצפון תימן. רוב הבנקים שמרכזם היה בצנעא הברירה העבירו את פעילותם לעדן. כתוצאה מכך, העברות כספים בינלאומיות לצפון תימן, שהיו ממילא קשות לביצוע, נעשו מסובכות הרבה יותר. נפגע גם הייבוא, לרבות של מוצרי מזון חיוניים כמו חיטה ואורז.

לסנקציות השפעה גדולה גם על הכספים ששולחים מהגרי עבודה תימנים בחו"ל לבני משפחותיהם. העברות אלה הן מקור הכנסה מרכזי למשפחות רבות בתימן, ובשל הסנקציות האמריקאיות העברות אלה קשות הרבה יותר. יצוין כי באזור שבשליטת החות'ים מתגוררים לפחות שני שלישים מהאוכלוסייה התימנית, כלומר 20-25 מיליון בני אדם. כתוצאה מכל זה חלה הדרדרות קשה בתנאי החיים של האוכלוסייה בצפון תימן ותופעת הרעב התפשטה. לפי כמה פרשנים, המשבר ההומניטרי המחריף הוא אחת הסיבות למתקפה החדשה בה פתחו החות'ים נגד הממשלה. כתוצאה ממתקפה זו כבר נעקרו מבתיים כ-150 אלף בני אדם, שנוספו לארבעה או חמישה מיליונים שנעקרו בעשור האחרון.

א. בן יאיר

ארגון אנצאר אללה, שאנשיו ידועים יותר בכינוי "חות'ים", ניהל בשבועות האחרונים מתקפה גדולה נגד הממשלה בתימן וכבש מידה שטחים נרחבים. מתקפה זו עשויה להתגלות כנקודת מפנה במלחמת האזרחים בתימן, וצפויות להיות לה השלכות על הכלכלה העולמית – ובמיוחד על שוק האנרגיה. עוד לפני המתקפה הצליחו החות'ים לשבש את התנועה בים האדום. אך כעת הם שולטים בשטחים בקצה חצי האי ערב. עמדה אסטרטגית זו מאפשרת להם לחסום לחלוטין את הגישה מהים האדום לאוקיינוס ההודי, שכן הם מסוגלים לאיים על כל ספינה שמפליגה דרך המצר באמצעות נשק פשוט. התפתחות זו פוגעת במיוחד בערב הסעודית – אויבתם העיקרית של החות'ים – המייצאת חלק גדול מהנפט שלה דרך באב אל-מנדב.

חולשה ופילוג בשורות הממשלה

המתקפה החות'ית כוונה נגד כוחות ממשלת תימן הרשמית, הזוכה בהכרה בינלאומית ושמקום מושבה בעיר עדן. ממשלה זו זוכה בתמיכה מצד ערב הסעודית ואיחוד האמירויות. היא מורכבת מפלגים שונים, ביניהם "מועצת המעבר הדרומית", גוף של בדלנים דרומיים המעוניינים להקים מחדש מדינה עצמאית בדרום תימן, כפי שהיה עד איחוד תימן ב-1990. גוף זה זוכה בתמיכה של איחוד האמירויות.

בדצמבר האחרון תקפה מועצת המעבר הדרומית את כוחות הממשלה והשתלטה באלימות על שני המחוזות המזרחיים בתימן. בתגובה התערבו הסעודים, ויחד עם כוחות הממשלה ניהלו מתקפת-נגד שהצליחה להשתלט מחדש על רוב השטח. מצב זה הוביל לפיצול בשורות הבדלנים הדרומיים, כאשר חלקם חזרו לשורות הממשלה וחלקם מוסיפים לפעול במחתרת, בתמיכת איחוד האמירויות. ישנם גורמים בקרב הבדלנים שהפכו בעלי ברית של החות'ים.

המאבקים הפנימיים בדרום תימן הם חלק מיריבות אזורית רחבה יותר בין ערב הסעודית לאיחוד האמירויות. שתי המדינות הן לכאורה בנות ברית במלחמה בתימן מאז 2015. אך כיום הן תומכות בפלגים יריבים במדינה וגם בסודאן, בסומליה ובליביה. בצד זאת התפתחה ביניהן תחרות כלכלית עזה. כיום, המתחים בין שתי המדינות מוסיפים לערער את המצב הפנימי בתימן.

לפני המתקפה החות'ית הנוכחית, הממשלה שלטה בשני שלישים משטחה של תימן. אך השטח שבשליטתה הוא ברובו מדבר ומתגוררים בו רק כשליש מתושבי תימן – כ-10 מיליון נפשות. האוכלוסייה ברובה מתגוררת בצפון, בשטחי שלטונם של המורדים החות'ים.

הממשלה אינה גורם אחיד ואינה פועלת באופן ריכוזי. הנשיאות שלה מורכבת מנשיא ומשבעה סגנים, שרובם מחזיקים בכוחות צבאיים עצמאיים. למרות שהשרים יושבים ברובם בעדן, הנשיא עצמו נמצא שם רק לעתים רחוקות – רוב הזמן הוא שוהה בערב הסעודית. מידת השליטה של הממשלה משתנה מאוד לאזור, ובחלקים מסוימים של הדרום היא מצומצמת ביותר.

ברמה האזרחית, הבעיה העיקרית של הממשלה בדרום היא היעדר תקציבים ותלות כמעט מוחלטת בגורמים חיצוניים. מאז נובמבר 2022, כאשר החות'ים הפציצו את הנמלים המייצאים נפט בדרום תימן, ההכנסה של הממשלה התפוגגה. פעילות תלויה כעת במימון סעודי, בסיוע בינלאומי ובמעט

בעקבות הסרט הבריטי זוכה הפרסים "סטיב" להאמין בנערים שהחברה ויתרה עליהם

הראשונה בחייהם התלמידים נשאלים על חלומותיהם ועל שאיפותיהם. הראיונות עם התלמידים והצוות נוגעים ללב, התלמידים חושפים את צפונות ליבם ואת תקוותיהם הגדולות לעתיד טוב יותר ולהגשמה עצמית בעתיד.

התפנית מגיעה כאשר מגיע לפגישה עם צוות בית הספר מנהל קרן גידור המבשר לצוות כי הנכס ההיסטורי בו הם יושבים נמכר ולכן בית הספר ייסגר. סטיב מאבד את עשתונותיו ומאיים להרוג את מנהל קרן הגידור העומד להרוס את עתידם של הנערים ואת הפרויקט החינוכי כולו. בהמשך מגיע חבר פרלמנט אזורי לחוג בית מאולתר בבית הספר בניסיון לשכנע את התלמידים להצביע לו. בנתק מוחלט מהאנשים שהוא עומד מולם הוא מתחיל

לדבר על אמונותיו הפוליטיות, אך נענה בזלזול ממאזיניו שלא קונים את מרכולתו והוא מסתלק מן המקום בבושת פנים. שתי דמויות אלה מייצגות את הכוחות הפוליטיים והכלכליים המביאים לסגירתו של פרויקט חינוכי חתרני, החותר תחת הסדר הקיים.

במגזין "פורטפוליו" נכתב על הסרט: "זה סרט עצוב מאוד וכואב. הוא עשוי היטב, משוחק נפלא ובעיקר אמין. אולי אמין מדי. סיפור על מוסד, על חברה עיפה, על אדם תשוש ופגום שנשבר. והשאלה שהסרט מותיר אחרי איננה איך הוא נשבר – אלא איך החזיק מעמד עד עכשיו. למעשה, זה גם דיוקן של תרבות שלמה המאבדת תקווה, הנאחזת בארית כוחותיה והממשיכה בכל זאת – אולי רק מכוח ההרגל". המבע הקולנועי של הסרט סוחף לכל אורכו הן ויזואלית והן עלילתית, הוא ראוי לצפייה אפילו רק בשל כך.

בישראל התעלמו מהמסר

המסר החברתי פוספס ולא במקרה במספר ביקורות שנכתבו באתרים ישראלים שהעדיפו להתייחס לתוכן הכללי של הסרט והתעלמו מהמסר הרדיקלי שלו. בישראל פועלים עשרות מוסדות חינוך אלטרנטיבי ופנימיית לנוער במצבי סיכון ולנוער עברייני. הצוותים עושים את עבודתם במסירות אין קץ עבור שכר מינימום ובתנאים מחפירים. מציאות זו חובה לחשוף, להציף, לכתוב עליה ולבקש אותה כדי לשנותה. אנחנו עדים בשנים האחרונות לעליה בשיעור הנוער הנושר והנוער הנוקט באלימות ולעלייה כללית בשימוש בסמים בקרב צעירים. קולנוע המביא סיפורים אנושיים עשוי ליצור דחיפות ציבורית לטיפול בבעיות חברתיות עמן מתמודדים צעירים בישראל.

חברה חפצת חיים שמה בראש מעייניה את החינוך ואת השירותים החברתיים, ממשלה בראשות אייזיקוט או מתנגד אחר לנתניהו שלא תפעל לשיקום השירותים הציבוריים - תפספס מטרה חשובה בשיקום החברה החבולה כולה.

זוהר אלון

במרכז - קיליאן מרפי בתפקיד סטיב (צילום מסך מהסרט "סטיב")

סרט הדרמה הבריטי זוכה הפרסים "סטיב" מ-2025 בכיכובו של קיליאן מרפי עלה לאחרונה לענקית הסטרימינג נטפליקס. הסרט מבוסס על הנובלה "שיי" מאת מקס פורטר שיצאה לאור שנתיים קודם לכן וזכה בהערכה רבה. הסרט עוסק בנושא שאינו מקבל לרוב התייחסות נאותה – בתי ספר ציבוריים ומוסדות לנוער עברייני. אך הסרט מצליח לעשות יותר מזה: הוא מעניק לסוגייה הזאת נופך אנושי שאפשר להזדהות איתו.

הסרט עוקב אחר דמותו הכאוטית של סטיב, מנהל בית ספר לעבריינים צעירים באחוזה כפרית בדרום אנגליה המכור לסמים ולאכזריות. מבקרי הפרויקט החינוכי של סטיב, שראו בתלמידים עבריינים לעתיד שיש להוציא ולהקיא מהחברה, ראו בפרויקט שלו ניסוי חברתי רדיקלי. אך הצופה יכול להבין בקלות את המשיכה של סטיב לתלמידיו הנואשים להבנה ותמיכה.

מחסור כרוני בתקציבים

בשונה מרוב החברה באותה עת, סטיב ואנשיו מאמינים בנערים ובעתידם על אף הרקע הקשה ממנו הגיעו. באמצעות עבודתם החינוכית הם מנסים לשכנע את החברה הבריטית לנקוט בגישה שיקומית כלפי נוער עברייני במקום להכניסו למוסדות סגורים ולהעלים בעיה חברתית זו מהעין הציבורית. בית הספר הניסיוני מתנהל במצב של מחסור כרוני באנשי צוות ובתקציבים. פעילותו מתקיימת בזכותם של עובדים מסורים הנקלעים ביודעין לסיטואציות לא פשוטות הכוללות אלימות מילולית ופיזית מצד התלמידים. אלה מתעמתים ומתקוטטים, מנבלים את פיהם ופונים בצורה לא הולמת למורים. אך המורים אינם נרתעים מפני התלמידים ואף עוטים אותם חזק יותר, מה שעוזר למוסס את התנגדותם. המבנה השברירי של בית הספר המיוחד יקרוס זמן לא רב לאחר מכן כשטיפול עליו מכת מחץ כלכלית מצד בעלי הון טורפניים וזו תוביל לסגירתו.

בחלקו הראשון של הסרט מגיע אל בית הספר צוות צילום של BBC המראיין דמויות שונות במוסד החינוכי. בפעם

פול, הסופר שהיה לפועל בניין בעל כורחו (צילום מתחילת הסרט "בעבודה")

"בעבודה" או החיים בכלכלת החלטורות

לצופה להרגיש כאילו הוא עובר "אל מעבר למראה" לעולם התעסוקה הפגיע של הקפיטליזם של ימינו. בראיון עם הבמאית דונזלי בעיתון, היא הגדירה את מנגנון האפליקציות הללו כ"סוג של עבדות מודרנית שבה אין יותר חוקים" – הכל חייב לקרות מיד, בצורה אינטנסיבית, ללא הגנות סוציאליות ותוך ניצול מקסימלי.

הסרט בהפוכה

"בעבודה" מזכיר "בהפוכה" סרט צרפתי נוסף שהוקרן בארץ אשתקד: "הסיפור של סלימן", שזכה בפסטיבל קאן בשנה שעברה בשלושה פרסים, ביניהם – לשחקן הטוב ביותר ולבימאי. אך השחקן הטוב ביותר כלל אינו שחקן. סלימן, שליח על אופניים שטס ברחובות פריס הפקוקים, הוא מהגר מגינאה, אבו סנגארה, וההפקה מבוססת בחלקה הגדול על חייו (ר' גיליון "זו הדרך" מ-12 בפברואר 2025).

הסרט מספר את קורותיו של סלימן במשך 48 שעות שבמהלכן עליו למצוא מקום לינה, להשתכר כדי לאכול ולשכנע את פקידת ההגירה שהוא אכן רשאי לקבל מקלט מדיני בצרפת. וזה לא קל.

גם סלימן נשלט בידי האלגוריתם מבוקר ועד ליל תוך שהוא מנסה לנהל דיאלוג טלפוני עם מעסיקו באמצעות עובדת מוקד שירות המדקלמת מסרים מתוך מסך המחשב, וחי חיים כלל לא פשוטים. בשיחה עם מהגר עבודה נוסף במקלט לילה בפבררי פריס, שואל אותו סלימן, ובעצם שואל את עצמו: "האם היה כדאי להגיע לצרפת?". מגובה מושב האופניים של שליח, פריס המכונה "עיר האורות" אינה דומה כלל לפרסומות או להצגתה בסרטים.

סלימן, הטוען שהוא פליט פוליטי, חייב גם לאלתר עלילת רדיפות דמיוניות בארצו. כך, בין שליחות לשליחות ובאמצעות האינטרנט, הוא מגלה את מר גורלם של עצירים פוליטיים בגינאה. למרבה הפליאה, פקידת ההגירה הצרפתית מכירה את הסיפור על פרטיו הקטנים בעל פה: הרי זה הסיפור שרבים סיפרו. מקלט מדיני הוא עבורו חבל ההצלה לאשרת עבודה. חרף חשיפת התרמית, במעשה של חמלה מעניקה לו פקידת ההגירה את המקלט המדיני – אישור העבודה המיוחל.

יוסי אבו

מומלץ מאוד לצפות בסרט הצרפתי "בעבודה", בבימויה של ולרי דונזלי, המוקרן בימים אלה בבתי קולנוע ובסינמטקים ברחבי הארץ. "בעבודה" הוא תרגום די רופף לשם המקורי של הסרט שבצרפתית משמעותו היא "מוכן לפעולה" או "ניגש לעבודה".

הסרט מבוסס על ספר באותו שם מאת פרנק קורטס ומספר את קורותיו של צלם מצליח ומוכר מאוד שנוטש את הכל כדי להתחיל לכתוב ואז מידרדר לעוני. הרומנים שלו זוכים בהצלחה בקרב המבקרים, אך המכירות נותרות נמוכות וכך גם הכנסותיו. בעקבות זאת, הוא נרשם לאתר אינטרנט המקשר בינו לבין אנשים פרטיים המציעים עבודות זמניות, ובדרך זו הוא מגלה את עולמם של עובדי קבלן, שליחים, פריילנסרים – "הפרולטריון החדש" בו התחרות בין המועמדים קשה, מה שדוחף את השכר כלפי מטה.

סוג של עבדות מודרנית

הסופר מוצא את עצמו מסכים לכל סוגי המשימות, שלעיתים קרובות מפרכות מבחינה פיזית, כאשר בכל פעם מלווה אותו החרדה מפני הדירוג שייתן לו הלקוח – דירוג המוצג בפומבי באפליקציה. כך פוגש פול אנשים מגוונים, מה שמזין את הסקרנות שלו כסופר. קרוביו אינם מבינים מדוע הוא מסכים לאמץ את סגנון החיים הזה. הוא אף נפרד מאשתו ומילדיו, שעברו למונטריאול עם אימם, בעוד שאמצעיו הכספיים הדלים אינם מאפשרים לו לרכוש כרטיס טיסה כדי לנסוע לבקר אותם.

בסטיאן בוילון מגלם את פול, גיבור הסרט. בימאית הסרט דונזלי גם משחקת בו ומגלמת את אשתו לשעבר של הצלם-סופר העוברת עם הילדים למונטריאול.

עם תחילת ההקרנות בצרפת בפברואר האחרון, שיבחו המבקרים את הסרט ואת שחקניו. העיתון "הומניטה" ציין כי בניגוד לסיפורים הרגילים על אנשים שמטפסים מעלה בסולם החברתי, פול עושה בחירה מודעת לעבור מסביבה בורגנית, אינטלקטואלית ומבוססת – לחיי היומיום השוחקים של הפועלים, הנהגים והשיפוצניקים "המשתכרים לפי תחיכה". הביקורת נפתחת בתיאור המטפורי של תחילת הסרט – מכת פטיש חזקה בקיר עם טפט מיושן, שפותחת פרצה וגורמת

zoha.org.il